
Matthew Clarke – Keith Parker

Anglia nagyszabású oktatási reformja kikezdi a szakma intellektuális alapjait

---

Minden oktatási rendszer minősége nagymértékben függ a tanárainak minőségétől. A kutatások kimutatták, milyen létfontosságú szerepet játszanak az egyetemeken abban, hogy a tanárokat ellássák a munkájuk színvonalas elvégzéséhez szükséges elméleti tudással és elvekkel.

Angliában jelenleg az egyetemeken a felelősök a tanári alapképzés (pontos angol kifejezéssel initial teacher *education*, azaz 'alapszintű tanári oktatás', ITE) 100%-áért és a posztgraduális képzések körülbelül 70%-áért. Az Oktatási Minisztériumtól származó adatok pedig arról tanúskodnak, hogy ez a megközelítés bevált. 2018 és 2020 között az Ofsted, az Egyesült Királyság kormányának minőségbiztosítási-tanügyi hivatala az összes, ITE-t kínáló intézményt jónak vagy kiválóan minősítette.

A tetszetős eredmények ellenére zajlik az ITE – vagy ahogy a kormány előszeretettel nevezi, az ITT (pontos angol kifejezéssel initial teacher *training*, azaz 'alapszintű tanári alapképzés') – jelentős felülvizsgálata. 2021 júliusában az Oktatási Minisztérium közölte az ITT-ről – független szakemberek által – készített piaci felülvizsgálati jelentést. Az ennek ajánlásairól folytatott nyilvános konzultáció rendkívül rövid volt.

Ez a felülvizsgálat egy évtizedes tendencia folytatása, és az egyetemekről az iskolákra hárítja át az ITE-vel kapcsolatos felelősséget. A szakemberek rávilágítottak arra, hogy mennyire szelektíven használták a kutatásokat ennek a megközelítésnek az igazolására. A megnevezés különbsége az egyetemi címke (ITE) és a kormányzati címke (ITT) között a tanárok oktatására vonatkozóan nem csupán szemantikai jellegű. Egy alapvető megközelítési konfliktusra világít rá: oktatni vagy képezni kell a tanárokat?

Jelentős felfordulás

Amióta Michael Gove került az oktatási miniszter bársonyszékébe, az Egyesült Királyság kormánya egyre inkább szorgalmazza, hogy

a tanárképzés az iskolákban történjék. Az ITT-piaci áttekintés a legújabb az Oktatási Minisztérium azon kísérletei közül, amelyek célja az egyetemeken szerepének korlátozása.

Ez a legutóbbi felülvizsgálat számos olyan ajánlást fogalmaz meg, amelyek nem nemzeti vagy nemzetközi bizonyítékokon alapszanak. Pedagógusképzéssel foglalkozó szakemberek szerint fennáll annak a veszélye, hogy destabilizálják az ágazatot és rontanak a szakma intellektuális megítélésén. Például, ha ezek a reformok megvalósulnak, potenciálisan kiszoríthatják a rangos egyetemeket, köztük a Cambridge-i Egyetemet és az Oxfordi Egyetemet.

Mások az egyetemeken függetlensége miatt aggódnak. A kormány azt szeretné, ha minden tanárképző intézmény átmenne egy minőségellenőrzési akkreditációs eljárásra – még azok az egyetemek is, amelyek évek óta tanárképzéssel foglalkoznak. Ezzel szemben megnyitná a tanárképzést az ún. multi-academy trusts – tankerülethez hasonló, nem önkormányzati, több iskolát tömörítő központok – és más iskolák csoportjai előtt, amelyek viszonylag kevés tapasztalattal rendelkeznek a tanárképzésben, valamint olyan képzési programok előtt, amelyeket azért bírálnak, mert a tanítást az életpálya egy lépcsőfokaként, nem pedig hivatásként határozzák meg.

A felülvizsgálat által javasolt változtatások azzal a veszéllyel is járnak, hogy az iskolákkal szemben nagyobb követelményeket támasztanak, és a költségeik is megnövekednek. Például, megduplázódik a munkaterhelése azoknak az oktatóknak, akik például gyakorolnak pedagógusokat mentorálnak.

Ez az áttekintés egy olyan tanári alapképzési (ITE) tanterv létrehozását javasolja, amelyet minden tanárképző intézménynek követnie kellene. Ez veszélyezteti az egyes egyetemeken abbéli képességét, hogy reagáljanak a helyi igényekre. Jelenleg személyre szabott tanárképzési programokat tudnak kidolgozni, amelyek változást hozhatnak a vidéki térségekben, a tengerparti régiókban és a hátrányos helyzetű területeken, ahol gyakran problémát jelent a tanerő toborzása, bár ez még további kutatásokat igényel.

Az Oktatási Minisztérium maga is bevalotta, hogy gyorsan cselekszik. Ez szintén aggályokat vet fel. A felülvizsgálat hat hónap alatt zárult le, anélkül, hogy érdemi konzultációt folytattak volna az egyetemekkel, illetve az iskolákkal. Továbbá épp akkor jelent meg, amikor a nyári időszak véget ért. A nyilvános konzultáció pedig a tervek szerint mindössze hét hétig tartott. A kormány saját gyakorlati útmutatója tizenkét hetet követel meg.

Azáltal, hogy a reformok aláássák az egyetemek részvételét az alapképzésben (ITE), kikezdi a szakma intellektuális alapjait – amely a jól teljesítő oktatási rendszerek sajátossága világszerte. Akkor tehát min alapszik ez a vita a politikai döntéshozók és az oktatási szakemberek között?

Irreális elvárások

Az utóbbi idők oktatáspolitikája Angliában, igen hasonlóan az Egyesült Államokéhoz, az egyetemi oktatás kiválóságára összpontosít. Óvakodik annak elismerésétől, hogy a rendszerszerű társadalmi igazságtalanság és a [társadalmak] strukturális egyenlőtlensége milyen hatással van a gyerekek iskolai teljesítményére. Ehelyett a tanárképzéssel kapcsolatban az „ami működik” és a „legjobb gyakorlat” fogalmaira teszi a hangsúlyt.

A kormány megközelítése egyirányú hatásvonalat húz az iskoláktól a társadalom felé. Feltételezi, hogy az előbbi kompenzálni tudja az utóbbi bármiféle hiányosságait, és indokolatlan és irreális elvárásokat ébreszt arra vonatkozóan, hogy az iskolák és a tanárok képesek legyenek jobbra tenni a társadalmat.

A kormány a szakértők által a „bizonyítékokon alapuló”, „ami működik” megközelítést helyezi előtérbe a tanárok oktatása során. Ez azt jelenti, hogy a tanárokat arra ösztönzik, hogy az alapján hozzanak döntéseket diákjaik tanulásával kapcsolatban, hogy mi vált be másoknak, de nem feltétlenül az alapján, hogy az előttük ülő gyerekek mire van szükségük. Nem bátorítják őket arra, hogy használják ítéliképességüket. Ez a szemlélet arra összpontosít, hogy *mit* tanítanak az osztályteremben, és hogy

miként lehetséges ez annak az árán, hogy komolyabban figyelembe vennék a *miért tanítják* kérdését. Ahogy John Loughran tanárképzésben jártas szakértő megjegyezte, a „miért” az, ami fokozza a tanulók tanulási kedvét. És az egy kaptafára menő megközelítésben a kormány nem ismeri fel, hogy a tanulók különleges módon járulnak hozzá saját tanulásukhoz.

Az ITE-ben részt vevő számos kulcsfontosságú szervezet nyilatkozatokat adott ki, amelyek megkérdőjelezték ezt a felülvizsgálatot. E szervezetek ragaszkodnak ahhoz, hogy azokat a problémákat, amelyeket a kormány azonosítani vél a tanárok oktatásában, az egyetemekkel együttműködve – nem pedig azokat kizárva – lehetne megoldani.

Az egyetemek jó helyzetben vannak ahhoz, hogy a meglévő belső (egyetemi programok felülvizsgálata és validálása) és külső (Ofsted) minőségbiztosítási folyamatok révén változtassanak az általuk kínált programokon. Továbbá a kormányzat meglévő vagy módosított tanári alapképzési – ITT – kritériumainak megfelelően tennék ezt.

Döntő fontosságú, hogy az egyetemek rendelkeznek azzal a kiépített infrastruktúrával, kiterjedt erőforrásokkal és kutatási szakértelemmel, amelyre a tanár-szakos hallgatóknak szüksége van. Az előbbieket arra ösztönzik a hallgatókat, hogy módszeres vizsgálódásnak vessék alá a kutatást, az intézkedéseket és a gyakorlatot, beleértve a mögöttes feltételezéseiket és állításait is.

Ez a – kritikai, történelmi és szociológiai szakértelem által – megalapozott oktatási perspektíva az, amely a leginkább felkészíti a jövő tanárait arra, hogy pályafutásuk során alkalmazkodjanak a változásokhoz. Az egyetemek bizonyítottan hatékonyan együttműködnek az iskolákkal is. Tudják, hogyan tehetik lehetővé a tanár-szakos hallgatók számára az előadásokon tanult elmélet összehangolását az osztályteremben szerzett gyakorlati tapasztalataikkal, hogy megfeleljenek a sokszínű lakosság igényeinek. Erre építeni kell, nem pedig ezekkel szembeemenni.

(The Conversation)